

lovens kap. 1. For så vidt angår udøvende kunstnere og fremstillere af lyd- og billedoptagelser følger det af henvisningsbestemmelserne i lovforslagets § 65, stk. 4, § 66, stk. 2, og § 67, stk. 2, at aftalelicensen finder tilsvarende anvendelse for disse rettighedsgrupper.

Forslaget til § 13, stk. 1, 2. led, giver kun mulighed for direkte optagelser af selve udsendelserne og kopiering af sådanne optagelser. Forslaget indeholder ikke mulighed for kopiering og spredning af radiofoniernes masterbånd, eller af udgivne fonogrammer el.lign.

Til stk. 2

Forslaget til stk. 2, hvorefter bestemmelsen i stk. 1 ikke gælder for filmværker, som indgår i biografernes almindelige repertoire af spillefilm, medmindre der ved udsendelsen i fjernsyn kun er benyttet mindre dele af værket, svarer til den gældende lovs § 17, stk. 4.

Til stk. 3

Bestemmelsen i lovforslagets § 13, stk. 3, er ny og hjemler en begrænset adgang til direkte optagelser inden for undervisningssektoren. Lærere og elever får en mulighed for som led i undervisningsvirksomhed at foretage optagelser af deres egne fremførelser af værker. Optagelserne må ikke anvendes til andre formål.

Det danske ophavsretsudvalg har ikke behandlet spørgsmålet. Det norske og svenske udvalg har imidlertid i NOU 1988:22 og SOU 1988:31 stillet forslag om en bestemmelse af den foreslåede karakter. En sådan bestemmelse er allerede gældende ret i Finland og Sverige og forventes tillige gennemført i Norge.

Det norske udvalg har som begrundelse for forslaget anført, at der i praksis som led i undervisningen foretages direkte optagelser af egne fremførelser. Behovet er aktualiseret af undervisningsfag med særlig kreativt indhold, hvor det særligt er meningen, at en »egen produktion« skal finde sted fra elevernes side.

På denne baggrund, finder Kulturministeriet det naturligt, at der i lovforslagets § 13, stk. 3, medtages en bestemmelse af den nævnte karakter. Anvendelsesområdet for bestemmelsen svarer til anvendelsesområdet for § 13, stk. 1, jf. udtrykket »undervisningsvirksomhed«.

Til § 14

Bestemmelsen i lovforslagets § 14 er ny. Der er tale om en aftalelicensbestemmelse, som giver offentlige eller private institutioner, organisationer og

erhvervsvirksomheder adgang til ved fotokopiering el.lign. til intern brug i deres virksomhed at fremstille eksemplarer af fagmæssige artikler i aviser, tidskrifter og samleværker, af korte afsnit af andre udgivne værker af fagmæssig art samt af illustrationer, som er gengivet i tilslutning til teksten. Bestemmelsens opbygning svarer til de foreslåede aftalelicensbestemmelser i lovforslagets § 13.

Forslaget til § 14 skal ses i sammenhæng med den foreslåede indsnævring af adgangen til privatkopiering i lovforslagets § 12, hvorefter kun fysiske personer vil kunne fremstille eksemplarer af beskyttede værker til privat brug. Dette indebærer, at juridiske personer, herunder offentlige institutioner og private erhvervsvirksomheder, ikke længere som sådanne vil have adgang til kopiering til intern brug. Sådanne institutioner mv. har ikke desto mindre et behov for at kunne fremstille eksemplarer til brug for institutionens virksomhed, dvs. hvad man har kaldt institutionaliseret eller halv-privat eksemplar fremstilling. Det gælder fx fotokopiering til brug i institutionens bibliotek og daglige kopiaviser eller presseoversigter.

På undervisningsområdet blev ophavsretlige spørgsmål af en tilsvarende karakter løst i 1985 ved gennemførelsen af en aftalelicensbestemmelse i ophavsretslovens § 15 a, der svarer til lovforslagets § 13, stk. 1, 1. led. Den foreslåede aftalelicens i § 14 skal ses i forlængelse af den i 1985 gennemførte aftalelicensordning på undervisningsområdet.

Forslaget er baseret på en flertalsindstilling fra Ophavsretsudvalget i betænkning nr. 912/1981 og skal ses på baggrund af den udvikling i de reprografiske reproduktionsmetoder, herunder især fotokopieringsteknikken, der har fundet sted siden gennemførelsen af den gældende lovgivning i 1961. Den nye teknik har gjort det muligt for offentlige myndigheder, erhvervsvirksomheder, biblioteker, undervisningsinstitutioner mv. at fremstille eksemplarer af beskyttede værker på en måde og i et omfang, som hidtil kun har været kendt i forbindelse med forlagsmæssig virksomhed.

I forbindelse med høringen har rettighedshaverorganisationerne samt Den danske Forlæggerforening støttet udvalgsflertallets forslag, medens bl.a. Forbrugerrådet, Dansk Industri, Dansk Arbejdsgiverforening, Amdsrådsforeningen, Finansrådet, Danmarks Radio og TV 2/Danmark har været imod.

Kulturministeriet finder, i lighed med flertallet i Ophavsretsudvalget, at en aftalelicensordning repræsenterer en smidig form for regulering af behovet for den institutionaliserede eksemplar fremstilling. Ministeriet har herved lagt vægt på, at der på rettighedshaversiden er skabt en organisatorisk platform